

domme og skadedyr. Disse registreringer foretages af avlere, som medvirker i den såkaldte avlerregistrering: et individuelt udformet varslingsystem, hvor de aktuelle skadegørerregistreringer behandles i et EDB-program. Programmet beregner, hvorvidt der er et aktuelt behov for bekæmpelse. I de seneste år har der medvirket 400-500 avlere i registreringen af skadegørere i vårbyg, og herved får Planteværnscentret et temmelig præcist billede af, hvordan sygdoms- og skadedyrsudviklingen forløber i landets forskellige egne. Registreringerne giver også oplysninger om, hvordan angrebene udvikler sig i forhold til de anvendte sorter, sædskifte, jordbehandling, jordtype etc.

Det er imidlertid kun få skadegørere, som er indeholdt i rimeligt omfattende og landsdækkende registreringssystemer af systematisk karakter.

Bedre prognoser og varslinger på kort sigt kan opnås ved et intensiveret samarbejde med forsøgsstationer og lokale konsulentcentre om systematiske registreringer af alle væsentlige skadegørere. Sådanne registreringer kan gennemføres ved placering af specialuddannede teknikere i konsulentcentrene. Registreringsteknikker til anvendelse i det lokale forsøgsarbejde og til en kontinuert registrering på forsøgsstationer og udvalgte ejendomme (»referencelokaliteter«) udvikles af Statens Planteavlsvforsøg. Den kontinuerte registrering på de anførte referencelokaliteter og på konsulentcentre vil kunne danne grundlag for meget mere detaljerede varslinger.

I varslingsgrundlaget indgår også resultaterne fra sortsforsøg, som gennemføres af Statens Planteavlsvforsøg i samarbejde med Landskontoret for Planteavl. Registreringerne i sortsforsøgene skal udvides til at omfatte flere skadegørere og afgrøder end dem, der i øjeblikket indgår. Endvidere skal disse registreringer suppleres med systematiske undersøgelser vedrørende forekomst af sygdommenes forskellige typer (»virulenser«).

For at opnå en bedre udnyttelse af de forannævnte observationer og registreringer på længere sigt er det væsentligt, at der bliver foretaget meteorologiske observationer på de enkelte lokaliteter. Derfor bør Statens Planteavlsvforsøg og Landskontoret for Planteavl opbygge et eget meteorologisk målenet. For nærværende foretages der meteorologiske

observationer på de fleste af Statens Planteavlsvforsøgs forsøgsstationer i et begrænset omfang. Disse observationer anvendes sammen med data fra Meteorologisk Instituts SYNOP-stationer som grundlag for udvikling af prognose-/varslingsmodeller for skadegørere, hvis udvikling på afgørende måde betinges af de aktuelle vejrforhold - f.eks. varslinger mod kartoffelskimmel. De således tilgængelige meteorologiske observationer er imidlertid ikke tilstrækkelige, hvis det skal lykkes i væsentligt større udstrækning at udvikle nye varslingsmodeller for en række forskellige skadegørere eller at fastlægge de optimale behandlingsbetingelser.

Et sådant udbygget meteorologisk målenet udformet specielt efter jordbrugets behov vil også på en lang række andre områder være af stor betydning - f.eks. i forbindelse med udvikling af teknikker for behovsbestemt gødningstilførsel, optimal udnyttelse af vandingskapacitet og andre vejrafhængige arbejdsoperationer.

Udvikling af registreringsteknikker for sygdomme og skadedyr

For udvikling af varslingsmodeller og fastsættelse af skadetærskler er det afgørende, at der er enkle og standardiserede registreringsteknikker til rådighed, som gør en sikker og entydig bestemmelse af angrebsgraden mulig.

Der anvendes forskellige former for teknikker. Den mest direkte form er optælling af planter med eller uden skadegøreren. Denne teknik anvendes bl.a. til bestemmelse af angrebsgraden af nogle sygdomme og skadedyr i korn og roer. Forudsætningen for, at denne teknik kan anvendes, er, at skadegørerne kan iagttages direkte, samt at de pågældende skadegørere forekommer nogenlunde jævnt fordelt ud over marken.

Disse forudsætninger er ikke opfyldt for alle skadegørere, hvorfor andre teknikker som f.eks. fældefångster af sommerfugle må anvendes. Ofte er det imidlertid et kompliceret samspil mellem vejrforhold, dyrkningsbetingelser og flyveaktivitet, som udgør sammenhængen mellem registrering og angrebsgrad.

På langt sigt kan man forvente udvikling af langt mere sofistikerede registreringsteknikker på forskellige områder. Det må anses for realistisk, at det er muligt at udvikle elek-